

Türkiye’de Veteriner Hekim Odalarının Çalışmalarına Yönelik Bir İnceleme: Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odası Örneği ^[1]

Asuman KIZILTEPE ¹

^[1] Bu çalışma, yazarın 25-27 Mayıs 2016 tarih aralığında Bursa’da gerçekleştirilen V. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumunda sunduğu “Kars-Ardahan-İğdir Bölgesi Veteriner Hekimler Odasının Kuruluşu ve Tarihsel Gelişimi” başlıklı sözlü bildirisinin genişletilmiş halidir

¹ Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı, TR-36000 Kars - TÜRKİYE

Article Code: KVFD-2017-17705 Received: 13.03.2017 Accepted: 06.07.2017 Published Online: 07.07.2017

Citation of This Article

Kızıltepe A: Türkiye’de Veteriner Hekim Odalarının Çalışmalarına Yönelik Bir İnceleme: Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odası Örneği. *Kafkas Univ Vet Fak Derg*, 23 (5): 757-765, 2017. DOI: 10.9775/kvfd.2016.17705

Özet

Türk Veteriner Hekimleri Birliği, 6343 sayılı *Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun* kapsamında, 1954 yılında kurulmuştur. Aynı yıl içerisinde, Birliği, ülkenin çeşitli illerinde temsil eden ilk veteriner hekim odaları da oluşturulmuştur. Bu odalardan Erzurum Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası, uzun yıllar, Kars’ta çalışan veteriner hekimleri de çatısı altında toplamıştır. Ancak izleyen süreçte, Kars’taki veteriner hekimlerin meslek odası açılabilmesi için yeterli sayı olan 30’u geçmesi ile birlikte, 1989 yılında Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odası (Kars VHO) kurulmuştur. Bu çalışma, Kars VHO’nun veteriner hekimliği ile hayvancılığa yönelik faaliyetlerine ışık tutmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ana materyalini, Kars VHO ve Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Arşivlerinden sağlanan ilk elden kaynaklar oluşturmuştur. Bu kaynaklar, belge analizi uygulanarak değerlendirilmiştir. Araştırma sırasında, Kars VHO’nun, kuruluşundan itibaren geçen zaman içerisinde, üyelerinin ve bölge halkının bilinçlendirilmesi amacıyla çok sayıda toplantı düzenlediği; ayrıca Oda tarafından, Bölgede görev yapan veteriner hekimlerin mesleki becerilerini geliştirebilmelerine olanak tanıyacak çeşitli meslek içi eğitim programlarının da hayata geçirildiği görülmüştür. Çalışma ile Kars VHO’nun kuruluş amaçlarıyla örtüşen bir gelişim sergilediği, üyelerine, mesleğe ve hayvan yetiştiricilerine yönelik önemli işlevlerinin bulunduğu; bununla birlikte denetim-yaptırım etkinliklerinin artırılmasının ve Odaya ait derginin yayın hayatına devam ettirilmesinin gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Kars Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Veteriner hekim odaları, Veteriner hekimliği tarihi

A Study on the Activities of Veterinary Chambers in Turkey: The Veterinary Chamber of the Kars Region as an Example

Abstract

The Turkish Veterinary Medical Association was founded in 1954, pursuant to *Law 6343 on the Execution of the Veterinary Medical Profession and the Establishment and Tasks of the Turkish Veterinary Medical Association and Veterinary Chambers*. The first veterinary chambers to represent the Association in the various provinces of Turkey, were established the same year. Of these chambers, the Veterinary Chamber of the Erzurum Region served veterinarians working within the borders of the Kars province for many years. In the course of time, when the number of veterinarians working in Kars reached a level sufficient (at least 30) to establish a separate professional chamber in this province in 1989, the Veterinary Chamber of the Kars Region (Kars VC) was established. This study was aimed to provide an insight on the activities of the Kars VC on veterinary services and livestock production. Primary resources were obtained from the archives of the Kars VC and the Department of the History of Veterinary Medicine and Deontology of the Faculty of Veterinary Medicine, Kafkas University, constituted the basic material of this study. These resources were assessed by means of the document analysis method. In this study it was determined that, since its establishment in 1989, the Kars VC has organized multiple meetings to raise awareness among its members and the local people of the region. Furthermore, the Chamber was ascertained to have carried out vocational trainings for the veterinary practitioners working in the region with a view to improve their professional skills. In this respect, it is concluded that the Kars VC has been successfully accomplished its original targeted development and has had a significant role in serving both the veterinary profession and its members and local animal breeders. However, in our opinion, the Chamber must increase its effectiveness on sanctions control framework and continue to publish its ceased journal.

Keywords: Veterinary Chamber of the Kars Region, The Turkish Veterinary Medical Association, Veterinary chambers, History of veterinary medicine

İletişim (Correspondence)

+90 474 2426807/5040

akiziltepe@hotmail.com

GİRİŞ

Türkiye’de, veteriner hekimliği alanındaki ilk kamu kuruluşu niteliğinde sivil toplum örgütü olan Türk Veteriner Hekimleri Birliği (TVHB) ^[1], *Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair* 6343 sayılı Yasa¹ ile 1954 yılında kurulmuştur. TVHB’nin kuruluş amaçları, veteriner hekimler arasında mesleki deontoloji ve dayanışmayı korumak, veteriner hekimliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak ve meslek mensuplarının hakları ile yararlarını gözetmektir. TVHB, işlevlerini Merkez Konseyi (MK), Yüksek Haysiyet Divanı (YHD), Büyük Kongre, Denetleme Kurulu ve veteriner hekim odaları isimli organları aracılığıyla yürütmektedir. Veteriner hekim odaları, Birliğin veteriner hekimlerle iletişimini ve üyelerinin mesleklerini mevzuat hükümleri çerçevesinde sürdürmelerini sağlamakla yükümlüdürler. Odalar, en az 30 veteriner hekimin görev yaptığı illerde ya da birkaç ilin birleştirilmesiyle oluşturulan bölgelerde kurulurlar².

TVHB’nin hukuksal dayanağını oluşturan 6343 sayılı Yasa’nın geçici 5. maddesinden yetki alan Türk Veteriner Hekimleri Derneği³ Merkez Kurulu, Birliğe işlerlik kazandırmak üzere, 1954 yılında ilk veteriner hekim odalarını⁴ kurmuştur ^[2,3]. Bunlardan Erzurum Bölgesi Veteriner Hekimler Odası, uzun yıllar, Kars ilinde görev yapan veteriner hekimleri de çatısı altında toplamıştır. Ancak geçen zaman içerisinde, Kars’ta çalışan veteriner hekimlerin, ayrı bir oda açabilmek için yeterli sayıya ulaşması, bu veteriner hekimlerde, Kars Odasının kurulması istemini doğurmuştur⁵.

Türkiye’de yer alan tüm veteriner hekim odalarının bağlı bulunduğu TVHB’nin kuruluşu, gelişimi ve bazı etkinlikleri, Melikoğlu ve Kızıltepe ^[1] tarafından gerçekleştirilen bir araştırma ile ortaya konmuştur. Ancak 6 Temmuz 2017 itibarıyla sayısı 56’ya ulaşan ^[3] bu odaların tarihine ilişkin olarak, yalnızca Samsun Bölgesi Veteriner Hekimler Odası hakkında bir bilimsel yayına ^[4] rastlanmıştır. Bu çalışma, Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odasının tarihsel gelişimi ile veteriner hekimliği ve hayvancılığa yönelik işlevlerini ortaya koymak ve gelecekte yapılacak araştırmalara veri sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

MATERYAL ve METOT

Çalışmada, Kars VHO ve Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim

1- 18 Mart 1954 gün ve 8661 sayılı Resmi Gazete (RG).

2- 6343 sayılı Yasa’nın 16. Maddesi. Bak. Dipnot 1.

3- 1930’da kurulan bu Dernek, bugün “Veteriner Hekimleri Derneği” ismiyle çalışmalarını sürdürmektedir.

4- Ankara, Balıkesir, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Konya, Sakarya, Samsun ve Trabzon veteriner hekim odaları ^[3].

5- Kars’ta görevli bazı veteriner hekimlerin TVHB MK’ne verdikleri dilekçeler, 1988. Kars VHO Arşivi.

Dalı Arşivlerinden sağlanan ilk elden kaynaklar ile Odada görev almış bazı veteriner hekimler ve TVHB MK temsilcileriyle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler kullanılmıştır. Konuya ilişkin yayınlardan da yararlanılmıştır. Oda karar defterlerinde yer alan etkinliklerin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, çeşitli yayınlar, Kars VHO Arşivinde yer alan özgün belgeler ve ilgili dönemin oda başkanı ile yapılan görüşmeler aracılığıyla netleştirilmiştir. Belge analiziyle ve görüşmelerin değerlendirilmesi yoluyla sağlanan veriler, kronolojik sıra ile yazıya aktarılmıştır. İlk elden belgelerin kopyeleri ve açıklayıcı ek bilgiler dipnotlarda gösterilmiştir.

BULGULAR

Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odasının Kuruluşu

Kars’ta veteriner hekim odası açmak için, ilde yer alan çeşitli kuruluşlarda görevli 37 veteriner hekim, 6343 sayılı Yasanın 16. Maddesi ve bu Yasayı değiştiren 2993 sayılı Kanunun⁶ 3. maddesini dayanak göstererek, 5 Aralık 1988 tarihinde TVHB MK’ne başvuruda bulunmuştur⁷. MK tarafından 10 Aralık 1988’de yapılan toplantıda, “Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odası” adı altında yeni bir odanın kurulmasına ve Odanın Geçici Yönetim Kurulunun, Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi AD Öğretim Üyesi Doç. Dr. Seçkin Gündüz (*Şekil 1*), Serbest Veteriner Hekim Bahattin Özdemir, Kars Tarım İl Müdürlüğünde görevli veteriner hekimlerden Hüseyin Bolluk, Nermin Güneş ve Melahat Türker’den oluşturulmasına karar verilmiştir. Doç. Dr. Seçkin Gündüz başkanlığındaki Geçici Yönetim Kurulu, Odayı, kuruluş aşamalarından geçirecek ilk genel kurula taşımıştır⁸.

Şekil 1. Kars VHO Kurucu Başkanı Doç. Dr. Seçkin Gündüz (KAÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji AD Arşivi)

6- 9/3/1954 Tarih ve 6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 1/6/1983 Tarihli 68 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kararnamenin Bazı Hükümleri ile 6343 Sayılı Kanunun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine Dair 6/9/1983 Tarihli 86 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun. 7 Nisan 1984 gün ve 18365 sayılı RG.

7- Bak. Dipnot 5.

8- Kars VHO Geçici Yönetim Kurulu Çalışma Raporu, 1988-1989. Kars VHO Arşivi.

Tablo 1. Yıllara göre Kars VHO yönetim kurullarında görev alan veteriner hekimler

Dönem	Yıllar	Veteriner Hekimler				
		Başkan	Yazman	Sayman	Üye	Üye
1	1989-92	Seçkin Gündüz	Hüseyin Bolluk	Gülsüm Takhizade	Akif Şenyürek	Nermin Güneş
2	1992-94	Seçkin Gündüz	Fuat Kutluay	Turgay Şeyda	İsa Özyaydın	Kemal İrmak
3	1994-96	Şinasi Umur	Alkan Kamiloğlu	Mete Cihan	Salih Otlı	Abdullah Doğan
4	1996-97	Gürbüz Gökçe	Şahin Aslan	Fethi Polat	Erkan Sural	Mesut Karadurmuş
4 ⁱ	1997-98	Şahin Aslan	Nesrin Acarer	Erkan Sural	Gürbüz Gökçe	Mesut Karadurmuş
5	1998-00	Alkan Kamiloğlu	A.HaydarKırmızıgül Erkan Sural ⁱⁱ	Kamil Genek M. Sadık Aras ⁱⁱ	M. Sadık Aras Erkan Sural ⁱⁱ Süleyman Tolun ⁱⁱ	Ejder Kurtbaş
6	2000-02	Alkan Kamiloğlu	Şahin Aslan	Nevzat Göksu	M. Sadık Aras	Erkan Sural
7	2002-04	Alkan Kamiloğlu	Şahin Aslan	Asuman Kızıltepe	Olçay Oktay Öztürkler	Biröl Gül
8	2004-06	Çağlar Yarıcı	Biröl Gül	İzzet Tolu	Yavuz Öztürkler	Şemistan Kızıltepe
9	2006-08	Yavuz Öztürkler	Engin Kılıç	Savaş Yıldız Doğan Akça ⁱⁱ Turgay Deprem ⁱⁱ	M. Sadık Aras	Tolgay Aktürk
10	2008-10	Yavuz Öztürkler	Engin Kılıç	Savaş Yıldız	M. Sadık Aras	Tolgay Aktürk
11	2010-12	Yavuz Öztürkler	Engin Kılıç	Recai Kulaksız	Tolgay Aktürk	M. Sadık Aras
12	2012-14	Vargın Boy	A. Serhat Uslu	Şemistan Kızıltepe	Ş. Çağlar Gülyiyen	Selçuk Özdamar
13	2014-16	Vargın Boy	Asuman Kızıltepe	Özkan Soylu	A. Serhat Uslu	Korkut Cabak
14	2016-18	Şemistan Kızıltepe	Gökhan Katok	Özgür Çelebi	Erdinç Koç	Tahir Gezer

ⁱFethi Polat'ın 1997'de Kars'tan ayrılması ile Yönetim Kurulu ve Kurulun görev dağılımı değişmiştir; ⁱⁱAskerlik, şehirden taşınma gibi nedenlerle Kuruldan ayrılan üyelerin yerine atanan veteriner hekimler

18 Kasım 1989 tarihinde gerçekleştirilen 1. Olağan Genel Kurulda seçimi kazanan üyelerden Doç. Dr. Seçkin Gündüz, ilk dönem olan 1989-1992 yılları arasında Oda Başkanlığı görevini yürütmüştür. İlk Yönetim Kurulunda bulunan diğer veteriner hekimler ile Oda kurullarında 1.-14. Seçim Dönemleri arasında hizmet veren üyelerin isimlerine, *Tablo 1* ve *Tablo 2*'de⁹ yer verilmiştir.

Kars'a bağlı Ardahan ve Iğdır'ın 1992'de il olmasıyla birlikte, Kars VHO, bünyesinde üç ili barındıran bir meslek kuruluşu kimliğine sahip olmuştur. Zamanla, Odaya ait resmi yazışmalarda, "Kars-Ardahan-Iğdır Bölgesi Veteriner Hekimler Odası" ismi benimsenmeye başlanmıştır. Bununla birlikte, TVHB MK'ne göre, Odanın kayıtlı adının hala Kars Bölgesi Veteriner Hekimler Odası olduğu saptanmıştır¹⁰.

Kuruluşunda 37 üyesi bulunan Kars VHO'nun, Şubat 2017 itibarıyla Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde görev yapan toplam 338 üyeye sahip olduğu belirlenmiştir¹¹.

Odanın Etkinlikleri (1989-Haziran 2017)

Odanın, kuruluşundan itibaren gerçekleştirdiği faaliyetlere bakıldığında, üye kayıt-nakil işlemleri ve bürokratik ziyaretlerde bulunmak yoluyla mesleğin tanıtımının

9- *Tablo 1* ve *Tablo 2* (Kars VHO Seçim Tutanakları ve Karar Defterleri, 1989-2017. Kars VHO Arşivi.)

10- Kars VHO Gelen ve Giden Evrak Dosyaları, 1989-2017. Kars VHO Arşivi; TVHB MK Başkanı Talat Gözet ile 12 Mayıs 2017, TVHB MK çalışanlarından Şaban Aydemir ile 20 Haziran 2017 tarihlerinde yapılan görüşmeler.

11- Kars VHO Üye Listesi, 2017. Kars VHO Arşivi.

sağlanması gibi çalışmaların yanı sıra, veteriner hekim olmayan kişilerin mesleği icra etmesi, yetkisiz ve ruhsatsız yerlerde ilaç satışı, bilinçsiz ilaç kullanımı, haksız rekabet ve diploma kiralama gibi mesleki sorunların çözümüne yönelik bazı girişimlerde bulunulduğu görülmektedir. Söz konusu sorunlar için, meslekten olmayan kişilere karşı, savcılığa suç duyurusunda bulunmak, üyelerine yönelik olarak da özel veteriner kliniklerinin denetimi, asgari ücret tarifesi hazırlama ve meslek içi eğitim ve bilgilendirme gibi çözüm yöntemlerine başvurulduğu anlaşılmaktadır¹². Bununla birlikte, Oda Haysiyet Divanı kararlarına yönelik bir araştırma yapıldığında, yalnızca bir veteriner hekime yazılı ihtar cezası verildiği belirlenebilmiştir¹³.

Oda Yönetim Kurulu, 1991 yılında, mesleki camianın talebi olan Hayvancılık Bakanlığının kurulmasını desteklemek üzere, dönemin koalisyon hükümetinin temsilcilerine resmi başvuruda bulunmuştur¹⁴. Yine Oda yetkilileri, Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı kurulması hakkındaki yasa tasarısına destek vermek amacıyla, Cumhurbaşkanlığı, Meclis Başkanlığı, Başbakanlık ve ilgili bakanlıklar nezdinde bazı girişimler gerçekleştirmiş ve yöre milletvekilleri ile yerel basın dikkatini bu konuya çekmeye çalışmıştır¹⁵.

Kars VHO, Kurban Bayramları öncesinde, halkı kesim

12- Kars VHO Çalışma Raporları ve Karar Defterleri, 1989-2017. Kars VHO Arşivi.

13- Kars VHO Haysiyet Divanı Dosyası, 1989-2017. Kars VHO Arşivi.

14- Kars VHO 1. Dönem Çalışma Raporu, 1989-1992. Kars VHO Arşivi.

15- Kars VHO 3. Dönem Çalışma Raporu, 1994-1996. Kars VHO Arşivi.

Tablo 2. Yıllara göre Karis VHO Onur ve Denetleme Kurulları ile Büyük Kongre Delegeleri																		
Dönem	Onur Kurulları						Denetleme Kurulları						Büyük Kongre Delegeleri					
	Necdet Leloğlu	Necdet Leloğlu	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	-	-	-	-	-	-		
1	Necdet Leloğlu	Necdet Leloğlu	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	-	-	-	-	-	-		
2	Necdet Leloğlu	Necdet Leloğlu	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
3	Seçkin Gündüz	Necdet Leloğlu	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
4	Erdoğan Finci	Necdet Leloğlu	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
5	Şinasi Umur	İsmet Takçı	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
6	Nurettin Öztürk	Çetinkaya Şendil	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
7	Kemal Yılmaz	İsa Özyayın	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
8	İsa Özyayın	Abamüslüm Güven	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
9	Nurhayat Gülmez	Abamüslüm Güven	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
10	Nurhayat Gülmez	Şahin Aslan	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
11	Nurhayat Gülmez	İsa Özyayın	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
12	A. Rıza Aksoy	Burhan Özba	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
13	A. Rıza Aksoy	Gürbüz Gökçe	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		
14	Abdurrahman Gürbüz	Gürbüz Gökçe	Mustafa Oktay	Enver Beytut	Melahat Türker	Faruk Kurnaz	Turgay Şeyda	İbrahim Öz	Turgay Şeyda	Yüksel Ağca	Tayfur Bekyürek	Turgay Şeyda	B. Cem Liman	Alkan Kamiloğlu	Burhan Özba	-		

*Narin Liman'ın Kayseri Odasına nakli nedeniyle, kendisinden boşalan yere Burhan Özba getirilmiştir

ve hijyen açısından bilgilendirmek üzere, medya aracılığıyla gerçekleştirdiği çalışmaların yanı sıra, Irak Savaşı gibi toplumsal konularda da basın açıklamalarında bulunmuştur¹⁶ [5]. Ayrıca Oda başkanlarından Prof. Dr. Yavuz Öztürkler (2006-2012), yerel televizyon kanalı Serhat TV'de, 21 Şubat 2009 tarihinde başlayan, dört bölümlük "Hayvancılıkta Bilinçli miyiz?" adlı bir program hazırlayıp sunmuştur¹⁷.

Geçmişte Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesinde ve il merkezinde kiralanmış çeşitli yerlerde hizmet vermiş olan Oda için, 27 Temmuz 2012 tarihinde bir büro satın alınmış ve aynı yıl içerisinde, Eski Belediye İşhanı 1. Kat 108 numarada bulunan bu yere taşınılmıştır¹⁸.

Kars VHO, Bölgede görev yapan veteriner hekimlerin mesleki donanımlarını geliştirebilmelerine olanak tanıyacak birçok meslek içi eğitim programını hayata geçirmiştir (Tablo 3¹⁹). Söz konusu kursların birçoğunda, dersleri vermek üzere Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğretim elemanları görevlendirilmiştir. Oda tarafından, gerek üyelerinin gerekse bölge halkının bilgilendirilmesi ve sorunlarının ortaya konularak çözüm yollarının araştırılması amacıyla, birçoğu Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen, çok sayıda toplantı da düzenlenmiştir (Tablo 4²⁰, Şekil 2).

Kars VHO, ulusal ve uluslararası nitelikteki bazı bilimsel toplantılara da mali yönden destek vermiştir. Bu etkinlikler, 5. Ulusal Veteriner Cerrahi Kongresi (Kars-1996)²¹, İneklerde Üreme ve Meme Sağlığı Paneli (Kars-2009)²², 39. Uluslararası Dünya Veteriner Hekimliği Tarihçileri Birliği Kongresi ve 3. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu²³ (Antalya-2010)²⁴, 13. Ulusal Veteriner Cerrahi Kongresi (Uluslararası katılımlı) (Kars-2012)²⁵ ve 5. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu (Bursa-2016)²⁶'dur. Bilimsel toplantıların desteklen-

16- Kars VHO 7. Dönem Çalışma Raporu, 2002-2004. Kars VHO Arşivi.

17- Kars VHO, 10. Dönem Çalışma Raporu, 2008-2010. Kars VHO Arşivi.

18- 30 Temmuz 2012 gün ve 125 sayılı Yönetim Kurulu Kararı (YKK). Kars VHO Arşivi.

19- Kars VHO Karar Defterleri ve Eğitim Dosyaları, 2006-2016. Kars VHO Arşivi.

20- Tablonun oluşturulmasında, tablo başlığında atıfta bulunulan kaynaklara ek olarak şu bilgi ve belgelerden yararlanılmıştır: 13 Nisan 1998 gün ve 2 sayılı YKK, 20 Nisan 1999 gün ve 3 sayılı YKK, 29 Eylül 2000 gün ve 6 sayılı YKK, Kars VHO 6. Dönem Faaliyet Raporu (2000-2002), 8 Şubat 2004 ve 15 sayılı YKK, Kars VHO 7. Dönem Çalışma Raporu (2002-2004), Kars VHO 8. Dönem Faaliyet Raporu (2004-2006), 30 Ekim 2008 gün ve 37 sayılı YKK, 30 Ekim 2010 gün ve 82 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi; Etkinlik Davetiyesi (2010), Etkinlik Davetiyesi (2011), KAÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji AD Arşivi; Prof. Dr. Yavuz Öztürkler ile 20 Nisan 2016 tarihinde yapılan görüşme; Prof. Dr. Şahin Aslan ile 16 Şubat 2017 tarihinde yapılan telefon görüşmesi.

21- 2 Ağustos 1996 gün ve 96 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

22- 27 Nisan 2009 gün ve 48 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

23- Orijinal adı XXXIXth International Congress of the World Association for the History of Veterinary Medicine & IIIrd National Congress of the History of Veterinary Medicine & Professional Ethics'tir.

24- 6 Eylül 2010 gün ve 77 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

25- 15 Haziran 2012 gün ve 120 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

26- 21 Mayıs 2016 gün ve 35 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

Tablo 3. Kars VHO'nun gerçekleştirdiği eğitim çalışmalarından bazıları

Eğitim Çalışmasının Konusu	Tarihi ⁱ
Sığırlarda Rekto-Vaginal Suni Tohumlama	4-8 Aralık 2006
	17-21 Eylül 2007
	19-23 Şubat 2007
	26-30 Ocak 2009
	29 Haziran-3 Temmuz 2009
	19-23 Temmuz 2010
	26-30 Temmuz 2010
	1-5 Kasım 2010
	11-15 Temmuz 2011
	18-22 Temmuz 2011
25-29 Temmuz 2011	
Akredite Veteriner Hekimlik	15 Mayıs 2007
	15-17 Haziran 2007
	10-12 Aralık 2007
	9-11 Ocak 2009
	4-6 Temmuz 2009
	16-18 Temmuz 2010
ISO 22000: 2005 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemleri (HACCP)	10-12 Aralık 2007
	11-12 Temmuz 2009
	23-25 Temmuz 2010
	9-10 Temmuz 2011
	9 Ekim 2011
Veteriner Temel Ultrasonografi ve Sığırlarda Jinekolojik Ultrasonografi	21-23 Mayıs 2007
	14-16 Haziran 2007
Sığırlarda Reprodüktif Ultrasonografi	20-22 Haziran 2009
Zorunlu Hizmet İçi Eğitim	24 Ocak 2012
	19-20 Haziran 2012
	21-22 Haziran 2012
	26-29 Haziran 2012
	14-15 Mart 2013
Proje Döngüsü ⁱⁱ	1-5 Temmuz 2013
Tarimsal Başarı İçin Etkili İletişim ⁱⁱⁱ	1-5 Ağustos 2016

ⁱTabloda, yalnızca tarihleri belirlenebilen eğitim çalışmalarına yer verilmiştir; ⁱⁱPersona TR isimli şirket ile birlikte gerçekleştirilmiştir; ⁱⁱⁱSerhat Kalkınma Ajansı, Konya ABİGEM AŞ ve Kalkınma Bakanlığı ile birlikte gerçekleştirilmiştir

mesinin yanı sıra, Odayı temsilen, Yönetim Kurulu üyelerinin, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen bazı etkinliklere de katıldıkları belirlenmiştir. Bu toplantılar arasında, 8. Hayvancılık Kongresi (Ankara-2000)²⁷, Kars-Gence Hayvancılığı ve Bilimsel İşbirliği Sempozyumu (Kars-2001)²⁸, Gence-Kars Veteriner Hekimliği Sempozyumu (Gence/Azerbaycan-2003)²⁹ (Şekil 3), Uluslararası Kuş Gribi Kongresi (Antalya-2007)³⁰, 3. Türk Veteriner Hekimliği Kurultayı (Ankara-2010)³¹ yer almaktadır.

27- 12 Nisan 2000 gün ve 2 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

28- 23 Eylül 2001 gün ve 10 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

29- 11 Nisan 2003 gün ve 10 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

30- 6 Haziran 2007 gün ve 12 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

31- 10 Mart 2010 gün ve 62 sayılı YKK. Kars VHO Arşivi.

Tablo 4. Kars VHO'nun düzenlediği toplantılardan bazıları ^[5-15]		
Toplantının Adı	Toplantının Niteliği	Tarih
Kars Bölgesi Hayvancılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri	Sempozyum	30 Haziran 1998
Veteriner Hekimlikte Etik	Konferans: Prof. Dr. Ferruh Dinçer	14 Mayıs 1999
Türkiye’de Veteriner Hekimliğin Konumu ve Geleceği	Konferans: Prof. Dr. Hazım Gökçen	23 Ekim 2000
Klinik Veteriner Hekimlikte Son Gelişmeler	Panel: Prof. Dr. İsa Özyayın, Doç. Dr. Mitat Şahin, Doç. Dr. Yavuz Öztürkler, Dr. Kutlay Gürbulak	28 Nisan 2004
Günümüzde Veteriner Hekimlik	Panel: Prof. Dr. Abamüslüm Güven, Doç. Dr. Hakan Kocamış, Özel Veteriner Hekim M. Sadık Aras	30 Nisan 2005
Avrupa Birliği’nde Veteriner Hekimlik	Panel: Prof. Dr. Abamüslüm Güven, Prof. Dr. Salih Otlu, Doç. Dr. Mustafa Saatçı, Doç. Dr. Yavuz Öztürkler, Doç. Dr. Savaş Öztürk,	29 Nisan 2006
Dünya Veteriner Hekimler Günü	Panel: Prof. Dr. Abdullah Doğan, Prof. Dr. Şahin Aslan, Doç. Dr. Doç. Dr. Mustafa Saatçı, Hakan Kocamış, Doç. Dr. Engin Kılıç	Nisan 2007
Veteriner Hekimlerin Sorunları	Panel: Prof. Dr. Abdullah Doğan, Prof. Dr. Şahin Aslan, Doç. Dr. Yavuz Öztürkler, Özel Veteriner Hekim M. Sadık Aras	Nisan 2008
Türkiye’de Veteriner Hekimliği Eğitimi	Panel: Prof. Dr. Abdullah Doğan, Prof. Dr. İsa Özyayın, Prof. Dr. Şahin Aslan, Doç. Dr. Yavuz Öztürkler	19 Kasım 2008
Zoonotik Hastalıklar	Panel: Prof. Dr. Yavuz Öztürkler, Prof. Dr. Zati Vatansever, Yrd. Doç. Dr. Yakup Yıldırım	23 Nisan 2009
Serbest Veteriner Hekimliğinde Deontolojik-Etik Sorunlar	Konferans: Dr. Asuman Kızıltepe	29 Nisan 2010
Kurban Bayramı ve Halk Sağlığı	Panel: Prof. Dr. Yavuz Öztürkler, Doç. Dr. Atilla Akça	Kasım 2010
Süt Sığırcılığında Kritik Dönemler ve Veteriner Hekimlik Eğitimi	Konferans: Prof. Dr. Veysi Aslan	28 Nisan 2011
Veteriner Hekim Yönüyle Mehmet Akif Ersoy	Konferans: Dr. Asuman Kızıltepe	28 Nisan 2011
Hayvansal Gıdalarda Kimyasal Kalıntı Problemi ve Antibiyotik/Antelmintik Direnç	Panel: Prof. Dr. Sezai Kaya, Prof. Dr. Ender Yarsan	14 Mayıs 2012
Gıda Güvenliği ve Halk Sağlığı	Panel: Prof. Dr. Mustafa Atasever, Doç. Dr. Nebahat Bilge, Kars VHO Başkanı Veteriner Hekim Vargin Boy	30 Nisan 2013
Veteriner Fakültesi Kariyer Günleri	Panel: Prof. Dr. İsa Özyayın, EGE VET Genel Müdürü Tahir Yavuz, Kars VHO Başkanı Vargin Boy, Resmi Veteriner Hekim Şemistan Kızıltepe, Özel Veteriner Hekim Örsan Karaçöp	15 Mayıs 2015

Şekil 2. Klinik Veteriner Hekimlikte Son Gelişmeler Paneli (2004) (KAÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji AD Arşivi)

Şekil 3. Oda başkanlarından Yrd. Doç. Dr. Alkan Kamiloğlu, Azerbaycan Kend Teserrüfatı Akademiyası Rektörü Prof. Dr. İ. Memmedtağı Ceferov'a Kars VHO adına plaket verirken (2003) (KAÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji AD Arşivi)

Oda, çeşitli dönemlerde, hayvan yetiştiricilerinin hayvancılığa ilişkin konularda bilgilendirilmesine yönelik bir dizi projeyi de hayata geçirmiştir. 1000 Köyde 1000 Seminer Uygulaması kapsamında, 2006-2008 yılları arasında ilçe merkezlerinde muhtarlara, 2008-2010 yılları arasında ise köylerde yetiştiricilere yönelik olarak, hayvancılıkla ilgili

seminerler verilmiştir³². 2013 yılı içerisinde yürütülen, Şarbon ve Brusella Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Yetiştiricilerinin Bilinçlendirilmesi Projesi çerçevesinde ise tanıtıcı afiş ve broşürler hazırlanarak köylerde dağıtılmış; Kars İli ve ilçelerine bağlı çeşitli köylerde yaşayan 541

32- Kars VHO Çalışma Raporu, 2008-2010. Kars VHO Arşivi.

Şekil 4. Doç. Dr. Seçkin Gündüz, Kars Veteriner Fakültesinin ilk mezunlarından Dönem Birincisi Ayla Biçer'e Veteriner Hekimlik Rozeti takarken (1990) (KAÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji AD Arşivi)

yetiştiriciye eğitimler verilmiş; bir bölümüne ise anketler uygulanarak, elde edilen veriler bir kitapçık halinde yayımlanmıştır^[16].

Türkiye'de modern veteriner hekimlik öğretiminin yıldönümü nedeniyle, Oda ve Veteriner Fakültesinin ortaklaşa gerçekleştirdiği törenlerde, süt koşulları düzenlenerek, koşu sonucunda ilk üçe giren öğrencilere ve sonuncu öğrenciye süt hediye edilmiştir. Yine veteriner fakültesi öğrencilerinin mezuniyet törenlerinde etkin biçimde rol alınarak (Şekil 4), meslektaş adaylarıyla Oda arasındaki iletişimin geliştirilmesine çalışılmıştır³³. Oda tarafından, meslektaşların sosyal ortamda bir araya gelmesini sağlamak üzere, Veteriner Hekimler Günü baloları da düzenlenmiştir. Bu kutlamalara, mesleğin topluma tanıtımı amacıyla, veteriner hekim olmayan insanların da katılımı sağlanmıştır³⁴.

Yayın Organı

Odanın yayın organı olan "İsimsiz" adlı dergi, 2007 yılında yayın hayatına başlamıştır. İlk sayısında, "Neden Hayvancılık Kurultayı?", "Bölgemizde Brusella'dan Kurtulma Umudu", "Veteriner Hekimlik ve Toplum İlişkileri", "Meslek Hukuku Dersi" ve "Kuş Gribi Fay Hattı" başlıklı makaleler ile mesleğe ilişkin haberlere yer verilen dergi (Şekil 5)^[17], ilk sayıdan sonra yayımlanamamıştır³⁵.

TARTIŞMA ve SONUÇ

TVHB, veteriner hekimler arasında mesleki deontoloji ve dayanışmayı korumak, veteriner hekimliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak ve meslek mensuplarının hakları ile yararlarını gözetmek üzere kurul-

33- Kars VHO Çalışma Raporları ve Karar Defterleri, 1989-2016. Kars VHO Arşivi.

34- Kars VHO Çalışma Raporları ve Karar Defterleri, 1989-2017. Kars VHO Arşivi; Prof. Dr. İsa Özaydın ile 15 Mart 2016 tarihinde yapılan görüşme.

35- Kars VHO Arşivi (1989-2017).

Şekil 5. "İsimsiz" (Kars VHO Yayın Organı) (KAÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji AD Arşivi)

muştur. Veteriner hekim odalarının yönetim kurullarına ise Birliğin veteriner hekimlerle iletişimini ve üyelerinin mesleklerini mevzuat hükümleri çerçevesinde sürdürmelerini sağlamak, üyelerinin mesleki ve bilimsel yönden gelişmelerini desteklemek, meslek onurunu ve veteriner hekimlerin hak ve yararlarını korumak gibi bazı sorumluluklar yüklenmiştir³⁶. Bu çalışma ile Kars VHO'nun, kendisine yüklenen misyonu gerçekleştirmeye yönelik etkinlikler yürüttüğü belirlenmiştir. Oda etkinliklerinin değeri, genel içerisinde irdelenirse anlam kazanacaktır. Ancak diğer veteriner hekim odalarına ilişkin bilimsel çalışmaların noksanlığı, böyle bir değerlendirmeyi güçleştirmektedir. Öte yandan, çalışmanın, Kars VHO'nun faaliyetlerini gün ışığına çıkarması açısından, diğer veteriner hekim odalarının kendilerine vizyon oluştururken yararlanabilecekleri bir model ortaya koyduğu ve gelecekte benzer konularda yapılacak çalışmalar için bilgi sağlayabileceği ileri sürülebilir.

Sanal ve Melikoğlu Gölcü tarafından gerçekleştirilen araştırmada^[4], Samsun-Sinop Veteriner Hekimleri Odasının çok sayıda eğitim faaliyeti yaptığı ve bazı mesleki ve bilimsel toplantıları desteklediği saptanmıştır. Benzer biçimde, bu çalışmada da Kars VHO'nun etkinlikleri arasında,

36- Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair 6343 sayılı Kanun'un 14. ve 23. maddeleri. (Bak. Dipnot 1)

veteriner hekimliği meslek içi eğitim kurslarının (Tablo 3) ve hayvan yetiştiricilerine yönelik eğitim projelerinin^{37 [16]} hayata geçirildiği belgelenmiştir. Meslek içi eğitim çalışmalarının, veteriner hekim odalarının, üyelerinin mesleki gelişimlerini destekleme göreviyle örtüştüğü ileri sürülebilir. Yetiştiricilere yönelik etkinlikler ise veteriner hekimliğin ilerlemesi için önce hayvancılığın geliştirilmesi hedeflenerek, hayvan yetiştiricilerinin bilgi seviyesinin daha yüksek düzeylere çekilmesi çabası olarak değerlendirilebilir. Nitekim, 2006-2012 yılları arasında Oda Yönetim Kurulu Başkanlığını yürüten Prof. Dr. Yavuz Öztürkler, bölgedeki hayvan üreticilerinin yeterince eğitilmiş olmamasının, birçok mesleki soruna yol açtığı, bu nedenle Odanın öncelikli amacının üreticilerin bilinçlendirilmesi olduğunun altını çizmiştir^[18].

Çalışma sırasında, Kars VHO tarafından, bilimsel toplantıların düzenlenmesine (Tablo 4), desteklenmesine ve bu gibi etkinliklerde Odanın temsil edilmesine ayrı bir önem verildiği görülmüştür. Oda faaliyetlerinde eğitim etkinliklerinin (Tablo 3) ve bilimsel toplantı odaklı çabaların ön plana çıkması, Kars’ta veteriner fakültesinin bulunması ve gerek fakülte yönetiminin gerekse burada görevli öğretim elemanlarının bu çalışmalara çeşitli katkılar sunması ile açıklanabilir.

Odanın eğitsel, mesleki ve bilimsel nitelikli etkinlikleri, gerek TVHB’nin kuruluş amaçları gerekse veteriner hekim odalarının görevleri ile ilişkilendirilebilir.

Çeşitli çalışmalarda^[19-24], Türkiye’de görev yapan özel klinisyen veteriner hekimlerin deontolojik-etik ihlalleri ortaya konulmuştur. Kızıltepe^[20], “Türkiye’de Klinik Veteriner Hekimliği Uygulamalarında Karşılaşılan Deontolojik-Etik Sorunlar Üzerine Bir Araştırma” adlı doktora tez çalışmasında, Türkiye’de “mesleğe saygı ve rekabet”, “hasta ve hasta sahibiyle ilişkiler” ve “meslektaşlar arası ilişkiler” boyutlarındaki ihlallerin en fazla, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görüldüğünü bildirmiştir. Anılan çalışmada, TVHB YHD’nin, 1994-2009 zaman dilimine ait olan, özel klinisyenlikle ilgili kararları da incelenmiş ve bu kararlar ile veteriner hekimlere beş yazılı ihtar, dört para cezası ve dört meslekten geçici men cezası olmak üzere 13 adet ceza verildiği; 10 dosyanın ise iade veya iptali kararına gidildiği kaydedilmiştir. Tong ve ark.^[25] ise İzmir Veteriner Hekimler Odası (İzmir VHO) Haysiyet Divanının aldığı kararlara yönelik olarak yaptıkları araştırmada, 1992-2013 yılları arasındaki Divan kararlarından 59’unun özel klinisyenlik, beşinin ise kamuda çalışan veteriner hekimler hakkında alındığını saptamışlardır. Aynı çalışmada, divanın yaptığı dosya incelemelerinin 33’ünün yazılı ihtar, üçünün para cezası ve üçünün de meslekten geçici men cezası şeklinde karara bağlandığı, 25’inde ise kusur bulunmadığı sonucuna varıldığı bildirilmiştir. YHD ve İzmir VHO Haysiyet Divanının verdiği cezalar ile karşılaştırıldığında, Kars VHO Haysiyet Divanı tarafından cezalandırılmış yalnızca bir üyenin tespit edilebilmesi, Odanın üye sayısının görece azlığı ve 1954 yılında yapılandırılmış bu örgütlerle

karşılaştırıldığında yeni bir oda sayılabilecek Kars VHO’nun, henüz yeterince kurumsallaşamaması ile açıklanabilir. Bununla birlikte, deontolojik-etik ihlallerin en fazla görüldüğü bölgelerden birinde yer alan Kars VHO’nun, ihlallere yönelik yalnızca bir cezalandırma yapmış olması, Oda Haysiyet Divanının yeterince işletilemediğini düşündürmektedir. Odanın gerek mesleki etik alanıyla ilgili etkinliklere verdiği destek gerekse deontolojik-etik sorunlara yönelik girişimleri, bu sorunların çözümüne ilişkin iyi niyetli çabalar olarak değerlendirilebilir. Ancak deontolojik-etik ihlallerin önlenmesiyle ilgili denetim-yaptırım mekanizmasının önemli dişlilerinden olan odalara, bu konuda daha fazla sorumluluk düştüğü ortadadır.

Odanın “İsimsiz” adlı dergiyi çıkarmaya başlaması^[17], üyelerle iletişimin sağlanması ve veteriner hekimler ile toplumun bilinçlendirilmesi adına, önemli bir girişim olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, yayının sürekliliğinin sağlanamamasının büyük bir eksiklik olduğu ileri sürülebilir.

Sonuç olarak, Kars VHO’nun faaliyetlerinin, bir veteriner hekim odasından beklenen sorumlulukları yerine getirmeye yönelik olması, Odanın kuruluş amaçlarıyla örtüşen bir gelişim sergilediğine ve üyelerine, mesleğe ve -hayvan yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı bir bölgede hizmet verdiği göz önünde bulundurulduğunda- ülke hayvancılığına yönelik önemli işlevlere sahip olduğuna işaret etmektedir. Ancak Odanın kurumsallaşması ve hizmetlerinin daha etkin bir biçimde gerçekleştirilebilmesi açısından, denetim-yaptırım konusundaki çalışmalarının artırılması ve Odaya ait derginin yayın hayatına devam ettirilmesi gerekmektedir. Veteriner hekim odalarının gelişiminin ve işlevlerinin daha iyi anlaşılabilmesi, bu mesleğe ilişkin diğer odalara ait verilerin gün ışığına çıkarılmasıyla mümkün olacaktır.

TEŞEKKÜR

Önerileriyle çalışmamı zenginleştiren Prof. Dr. R. Tamay Başağaç Gül’e, Odanın geçmişine ait tanıklıklarından yararlanmamı sağlayan Prof. Dr. Seçkin Gündüz, Prof. Dr. Şahin Aslan, Prof. Dr. Yavuz Öztürkler, Prof. Dr. Alkan Kamiloğlu’na ve Odanın ismiyle ilgili yönlendirmeleri nedeniyle TVHB MK Başkanı Talat Gözet ile MK Çalışanı Şaban Aydemir’e teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

- Melikoğlu B, Kızıltepe A:** Türk Veteriner Hekimleri Birliği: Tarihten notlar. *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, 8, 94-101, 2008.
- Bekman M:** Veteriner Hekimler Birliği ve Odaları II. *Yeni İstanbul Gazetesi*, s.: 4, 1954.
- TVHB:** Odalar, 2017. <http://tvhb.org.tr/sayfa/odalar>, *Erişim tarihi:* 06.07.2017.
- Sanal Ş, Melikoğlu Gölcü B:** Düünden bugüne Samsun-Sinop Bölgesi Veteriner Hekimler Odası. Sanal Ş, Melikoğlu Gölcü B, Doğan Ö (Eds): *IV. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 439-446, Otak Form Ofset, Samsun, 2014.

- 5. Anon:** Modern ve Bilimsel Veteriner Hekimliğin 168. Yıldönümü, 2010. kha.com.tr/.../3406-Modern-ve-Bilimsel-Veteriner-Hekimligin-168-Yildonumu.html, *Erişim tarihi:*15.02.2017.
- 6. Altunok B:** Kars VHO'dan 2 yıllık değerlendirme, 2010. <http://www.kha.com.tr/Harakani/2945-Kars-VHO'dan-2-yillik-degerlendirme.html>, *Erişim tarihi:*15.02.2017.
- 7. Anon:** Konferans: Veteriner hekimlikte etik. *Kafkas Üniversitesi Bülteni*. 4 (4): 12, 1999.
- 8. Anon:** Veteriner hekimlerin sorunları tartışıldı. 2007. <http://www.haberler.com/veteriner-hekimlerin-sorunlari-tartisildi-haberi>, *Erişim tarihi:* 22.10.2015.
- 9. Anon:** Dünya Veteriner Hekimleri Günü. *Kafkas Üniversitesi Bülteni*. 12 (12): 54, 2008.
- 10. Anon:** Veteriner Hekimlik Eğitimi. *Kafkas Üniversitesi Bülteni*. 12 (12): 53, 2008.
- 11. Anon:** Dünya Veteriner Hekimler Günü kutlandı. *Kafkas Üniversitesi Bülteni*. 13, 25, 2011.
- 12. Anon:** Hayvansal gıdalarda kimyasal kalıntı problemi, 2012. www.kha.com.tr/guncel/12924-Hayvansal-gidalarda-Kimyasal-Kalinti-Problemi.html, *Erişim tarihi:*15.02.2017.
- 13. Anon: Üniversitemiz Veteriner Fakültesi ve Kars-Ardahan-Iğdır Bölgesi Veteriner Hekimler Odası İşbirliğinde Gıda Güvenliği Ve Halk Sağlığı Konulu panel düzenlendi**, 2013.<http://www.kafkas.edu.tr/bhim/tr/duyuru/universitemiz-Veteriner-Fakultesi-ve-Kars-Ardahan-igdir-Bolgesi-Veteriner-Hekimler-Odasi-isbirliginde-Gida-Guvenligi-ve-Halk-Sagligi-Konulu-Panel-Duzenlendi>, *Erişim tarihi:* 04.05.2016.
- 14. Anon:** KAÜ'de "Veteriner Fakültesi Kariyer Günleri", 2015a.<http://www.radikal.com.tr/kars-haber/kaude-veteriner-fakultesi-kariyer-gunleri-1366646/>, *Erişim tarihi:*15.02.2017.
- 15. Anon:** Üniversitemizde "Veteriner Fakültesi Kariyer Günleri» Düzenlendi, 2015. <http://www.kafkas.edu.tr/kau/tr/duyuru/universitemizde-Veteriner-Fakultesi-Kariyer-Gunleri--Duzenlendi>, *Erişim tarihi:*15.02.2017.
- 16. Kars VHO:** Şarbon ve Brusella Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Yetiştiricilerinin Bilinçlendirilmesi Projesi, Kars, 2013.
- 17. Kars VHO:** İsimsiz. 1 (1): 1-36, 2007.
- 18. Öztürkler Y:** Türkiye'de ve Bölgemizde Veteriner Hekimliğin Mevcut Durumu, (?). http://www.pptuu.com/show_763075_1.html, *Erişim Tarihi:* 22.04.2013.
- 19. İVHO:** İstanbul Veteriner Hekimler Odası 41. Dönem Haysiyet Divanı Kararları. İVHO Dergi, 1, 19, 2008.
- 20. Kızıltepe A:** Türkiye'de klinik veteriner hekimliği uygulamalarında karşılaşılan deontolojik-etik sorunlar üzerine bir araştırma. Doktora tezi, A. Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2010.
- 21. Özen A:** Dimyat'taki pirinç evdeki bulgur. Yarsan E (Ed): Birinci Ulusal Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Kongresi Kitabı, 61-66, Medisan Yayınevi, Ankara, 2005.
- 22. Özen A, Yüksel E, Doğan Ö:** Veteriner ilaçları satış yetkisinin veteriner hekimliği açısından değerlendirilmesi: I. Klinisyenlerin ilaç satış yetkisi konusundaki tutumları. *Kafkas Univ Vet Fak Derg*,16 (5): 805-812, 2010. DOI: 10.9775/kvfd.2010.1691
- 23. VİSAD:** Veteriner Sağlık Sektörü Algılama, İhtiyaç ve Beklentiler Araştırması. AB Uyum Sürecinde Veteriner Hekimlik ve Hayvan Sağlığı Ürünleri, 1. Baskı, ART Pres, Ankara, 2005.
- 24. Yerlikaya H:** Elazığ ve Malatya bölgesindeki serbest veteriner hekimlerin sorunları. *Vet Hek Dern Derg*, 71, 27-30, 2000.
- 25. Tong E, Özdemir HG, Aslım G:** İzmir Veteriner Hekimler Odası Haysiyet Divanı kararlarının "gizliliğe saygı ilkesi" çerçevesinde değerlendirilmesi. *Vet Hekim Der Derg*, 85 (2): 35-41, 2014.